

GEMEENTE GEMERT-BAKEL

BEGROTINGSNOTA 2018

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	5
1.1 ALGEMEEN	5
1.2 PROCEDURE BEHANDELING BEGROTINGSNOTA	5
1.3 RESULTATEN BEGROTINGSNOTA 2018	5
1.4 SPEERPUNTEN TOT EN MET 2018	6
2. FINANCIËLE POSITIE GEMEENTE	8
2.1 INLEIDING	8
2.2 JAARREKENING 2016	8
2.3 VERVALLEN PREVENTIEF TOEZICHT	8
3. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2018 – 2021	9
3.1 INLEIDING	9
3.2 BASISCIJFERS BEGROTING 2018	9
3.3 RISICO'S	12
3.4 RESERVES EN VOORZIENINGEN	12
3.5 TARIEVEN 2018	13
3.6 FISCALE ONTWIKKELINGEN	14
3.7 VERNIEUWDE REGELGEVING BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING (BBV)	15
4. DOORKIJK 2018 - 2021	16
4.1 INLEIDING	16
4.2 BESLUITVORMING GEMEENTE NA VASTSTELLING MEERJARENRAMING 2017-2020	16
4.3 NOG OPENSTAANDE BEZUINIGINGEN	16
4.3 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN EN SAMENWERKINGSVERBANDEN	17
4.4 OVERIGE BIJSTELLINGEN	18
4.5 UITKOMSTEN MEICIRCULAIRE 2017	22
4.6 NIEUW BELEID	23
4.7 INVESTERINGSOVERZICHT	27
4.8 TOTAALOVERZICHT	28

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Jaarlijks formuleert de gemeenteraad in het voorjaar de kaders, uitgangspunten en beleidskeuzes voor de volgende begrotingsjaren in de begrotingsnota. Deze begrotingsnota is vervolgens de basis voor verdere uitwerking van de programmabegroting. De programmabegroting 2018-2021 wordt in november 2017 vastgesteld door de gemeenteraad.

Belangrijke input hierbij is het coalitieakkoord: "Het financieel beleid is gedegen en transparant. Het gemeentebestuur is zuinig met overheidsgelden en onze inkomsten en uitgaven zijn in balans. Structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten. Gemert-Bakel heeft een structureel sluitende begroting. Er is de laatste periode in Gemert-Bakel flink bezuinigd en de lasten voor de inwoners en bedrijven zijn fors verhoogd. Dit willen we als dat mogelijk is weer op gelijk niveau brengen met het gemiddelde in de provincie Noord-Brabant. Gemert-Bakel heeft een gezonde financiële basis. Dat betekent dat haar inkomsten en uitgaven structureel in evenwicht zijn."

Leeswijzer

De opbouw van de begrotingsnota is als volgt:

1. Algemene informatie en procedure behandeling begrotingsnota in gemeenteraad en speerpunten 2018;
2. Financiële positie gemeente;
3. Financiële uitgangspunten begroting 2018-2021;
4. Financiële doorkijk 2018-2021.

1.2 Procedure behandeling Begrotingsnota

De behandeling van de Begrotingsnota 2018 is als volgt:

Omschrijving	Wanneer	Wie
Vaststelling begrotingsnota door B&W	6 juni 2017	B&W
Verzending begrotingsnota 2018	8 juni 2017	Griffie
Verzending RIN meicirculaire 2017	14 juni 2017	B&W
B&W informatiebijeenkomst	14 juni 2017	B&W
Commissiebehandeling	21 juni 2017	Raad
Vaststelling beantwoording schriftelijke vragen	4 juli 2017	B&W
Vaststelling begrotingsnota 2018	13 juli 2017	Raad

De meicirculaire 2017 is verwerkt in deze begrotingsnota.

1.3 Resultaten begrotingsnota 2018

De resultaten van de voorliggende begrotingsnota 2018 zijn als volgt:

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Saldo inclusief nieuw beleid	1.399V	1.308V	1.479V	1.646V

In de hoofdstuk vier wordt de opbouw van dit bedrag nader toegelicht. Op de laatste pagina van deze begrotingsnota is een cijfermatige samenvatting opgenomen. Bovenstaande overschotten worden gestort in de algemene reserve voor de noodzakelijke opbouw van het weerstandsvermogen.

1.4 Speerpunten tot en met 2018

Per portefeuille is een doorkijk gemaakt naar de belangrijkste inspanningen en resultaten voor 2018 en de resterende maanden in 2017.

Portefeuille 1 Algemene zaken

Met de visie “Veerkrachtig Bestuur” tonen we aan dat Gemert-Bakel door slim samen te werken een goede toekomst heeft als zelfstandige gemeente.

Voor burgerparticipatie wordt een risico- en kanseninventarisatie gemaakt van de verschillende treden van burgerparticipatie. Do's en don'ts zijn zichtbaar gemaakt via de website. Er wordt ingezoomd op twee bestaande kansrijke en twee nieuwe kansrijke plannen om de werkwijze verder te ontwikkelen en uit te bouwen.

Op het gebied van veiligheid komend jaar wordt in 2018 gewerkt aan het uitbouwen van het Lokaal Informatie Overleg en aanpassen van Bibob beleid en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) ten behoeve van een integraal onderzoek en behandeling van ondermijningszaken.

De speerpunten voor handhaving het komende jaar zijn het actualiseren van het beleidsplan en zorgen dat het uitvoeringsprogramma en evaluatie gelijktijdig worden aangeboden. Hierdoor kan de gemeenteraad beter afwegingen maken. Daarbij zal tweemaal per jaar een evaluatie over de resultaten en voortgang van de handhaving aan de gemeenteraad worden aangeboden. Daarnaast worden de handhavingsprojecten Rooye Asch en woonwagenkampen afgerond en zullen de stadswachten meer ingezet gaan worden op overlast als gevolg van hondenpoep.

Duurzaamheid is een belangrijke thema wat in alle andere portefeuilles doorloopt. Er wordt een uitvoeringsprogramma duurzaamheid vastgesteld.

Portefeuille 2 Sociaal Domein & Volkshuisvesting

De helft van de uitgaven in onze begroting betreft deze portefeuille. Het sociale domein heeft de aandacht van het rijk, belangenorganisaties, adviesbureaus en niet in de laatste plaats de gemeenteraad. Na het eerste jaar van de decentralisaties hebben we veel zaken goed opgepakt en is gezocht naar de noodzakelijke maatvoering voor de dienstverlening richting onze burgers. In de zin was het ook intensief om op korte tijd een tweede regionale uitvoeringsorganisatie op te zetten, maar bood het wel een kans om de lokale dienstverlening goed in te richten. Tegelijkertijd behouden we de voordelen van een bovenlokale samenwerking.

Voor 2018 zetten we vooral verder in op een goede lokale dienstverlening en op sociale innovatie. Voor sociale innovatie is essentieel om te zorgen voor betaalbare alternatieven voor kostbare zorg. We werken hierbij vooral van onderop en samen met externe partners zoals de werkgroepen zorg, maar ook de professionele instellingen binnen het sociale domein werken samen op uitvoerend en bestuurlijk niveau. Ook ten aanzien van volksgezondheid en volkshuisvesting werken we samen met externe partners.

Concreet betekent dit in 2018 inzet op de onderwerpen: werkgroepen zorg, (v)chtscheiding, gezinshuis / pleegzorg, ouderbetrokkenheid, stevig ouderschap, dashboard / wijkfoto's, verwarde personen en sociale weerbaarheid / preventie.

Daarnaast zijn we in gesprek met bestuurders van professionele instellingen om de inzet te bepalen en concretiseren ten aanzien van de volgende onderwerpen: dementie vriendelijke gemeente, lokaal educatie agenda, armoede, jongerenwerk, drugspreventie integratie statushouders, sociale innovatie en woonbegeleiding.

Voor de onderwerpen zoals aangegeven kan het college de uitvoering ter hand nemen binnen de bestaande budgetten.

Portefeuille 3 Ruimtelijke ordening & Openbaar beheer

Voor de begroting 2018 wordt verder gebouwd aan de “basis op orde”. Er komt een nieuw wegenbeheerplan. Ook wordt het bomenbeleid verder uitgewerkt. Hiermee wordt bedoeld het opstellen van de groene kaart, het opstellen van een nieuwe boomverordening en het houden van een nulmeting. Vastgestelde beheerplannen worden verwerkt in een integrale meerjarenplanning en daarmee in uitvoering op elkaar afgestemd.

In 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan het project erfbeplanting met als doel dat de nog niet aangelegde erfbeplanting tot stand komt.

De speerpunten op het gebied van ruimtelijke ordening & vergunningen zijn de herziening van het bestemmingsplan buitengebied, de verwerking van de voorbereidingsbesluiten su-permarkten en geiten, het meer verankeren van de relatie volksgezondheid en veehouderij bij de vergunningverlening, de dialoog tussen agrariërs en burgers, erfbeplanting en het zoeken naar ruimte om te bouwen binnen Gemert-Bakel.

Portefeuille 4 Economie & Sport

We steken veel energie in de economische ontwikkeling van Gemert-Bakel. Het verbeteren van de bereikbaarheid van de gemeente Gemert-Bakel is een absoluut speerpunt. We maken tempo in het realiseren van glasvezel in het buitengebied, belangrijk voor onze economische ontwikkeling. En ook zetten we de schouders onder de sectoren vrijetijdseconomie, agro en zorg. We gaan de Noordom aanleggen en het Kasteel verder brengen in zijn ontwikkeling.

Ook binnen deze portefeuille wordt gewerkt aan de “basis op orde”. Concreet betekent dit dat er een meerjarenonderhoudsplan buitensportaccommodaties komt in overeenstemming met de kadernota sport.

Voor de afvalstoffenheffing wordt een vereenvoudigd kosten- en opbrengststelsel afvalstoffenheffing opgezet. Hiermee worden financiële stromen overzichtelijker. Verder gaan we uitvoering geven aan zwerfafval gerelateerde projecten.

Portefeuille 5 Financiën en Vastgoed

Voor 2018 zijn er voor financiën twee belangrijke speerpunten. Allereerst belastingverlaging waar mogelijk. Daarnaast opbouw van het weerstandsvermogen. Beiden moeten zijn beslag krijgen in de begroting 2018-2021.

In 2018 gaan we verder aan de slag met het beleidsplan gebouwenbeheer. Met name op het gebied van duurzaamheid willen we stappen zetten en dit ook naar buiten toe zichtbaar maken vanwege de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft.

Tenslotte zal er onverminderd veel aandacht zijn voor de uitvoering van 27 projecten in de grondexploitatie om de financiële risico's die we daarin lopen goed te beheersen. Om te voorzien in de behoefte aan woningen starten we Doonheide Boekelseweg en Heerebosch/Handel op.

2. Financiële positie gemeente

2.1 Inleiding

Uitgangspunt voor de begroting 2018 is de meerjarenbegroting 2017-2020 zoals door de gemeenteraad vastgesteld op 29 november 2016.

Na 29 november 2016 heeft de gemeenteraad een aantal besluiten genomen met financiële gevolgen die zijn doorwerking hebben op de begroting 2018 en verder. Verder wordt tegelijkertijd met de begrotingsnota 2018 de jaarrekening 2016 en 2^e financiële rapportage 2017 aangeboden.

2.2 Jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 sluit met een batig saldo van € 1.036.000. De algemene reserve op de balans in deze jaarrekening bedraagt ruim € 688.000 positief. Dit is de stand voor resultaatbestemming 2016. Via resultaatbestemming bepaalt de gemeenteraad welk deel van het voordeel in de algemene reserve wordt gestort.

Op basis van de jaarrekening 2016 dient een aantal budgetten structureel bijgesteld te worden. Dit is verwerkt in de 2e financiële rapportage 2017. Deze structurele doorwerking is indicatief meegenomen in deze begrotingsnota 2018 omdat de gemeenteraad op het moment van opstellen van de begrotingsnota hier nog geen besluit in heeft genomen. In de 2^e financiële rapportage 2017 zijn verder alle collegebesluiten tot en met april 2017 meegenomen.

2.3 Vervallen preventief toezicht

De gemeente Gemert-Bakel heeft in 2012 een negatieve algemene reserve gekregen van ruim € 11 miljoen als gevolg van verliezen op de grondexploitatie. Omdat wij niet in staat waren deze negatieve reserve binnen 4 jaar weg te werken, is de gemeente Gemert-Bakel in 2013 onder het preventieve toezicht van Gedeputeerde Staten gesteld.

Met de provincie was een termijn overeengekomen van maximaal 10 jaar om deze negatieve reserve in te lopen. Via onder meer de nota reserves en voorziening en positieve resultaten van afgelopen jaren is deze negatieve reserve in 2016 vervroegd weggewerkt.

Voor het begrotingsjaar 2017 valt de gemeente Gemert-Bakel vanwege te late inzending van de begroting nog onder het preventief toezicht.

Criteria om weer onder het gebruikelijke repressieve toezicht van de provincie te vallen zijn:

- Een positieve algemene reserve;
- De meerjarenbegroting 2018-2021 moet uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht zijn;
- Begroting 2018 inzenden voor 15 november 2017;

3. Financiële uitgangspunten begroting 2018 – 2021

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten opgenomen voor de meerjarenraming 2018-2021. Dit vormt de technische basis voor verdere uitwerking van de begroting.

Daarbij is rekening gehouden met de uitgangspunten uit het 'Herstelplan eigen vermogen 2012-2025', welke op 5 april 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld.

3.2 Basiscijfers begroting 2018

Bij het opstellen van de begroting 2018 worden de volgende richtlijnen gehanteerd:

a. Kerngegevens/groei van de gemeente:

In de begroting wordt rekening gehouden met groei van de inwonersaantallen en het aantal woningen. Ten aanzien hiervan is uitgegaan van de volgende aantallen:

Omschrijving	Aantallen per 1 januari				
	2017	2018	2019	2020	2021
Inwoneraantallen	30.024	30.224	30.374	30.524	30.674
Aantal woningen	12.675	12.775	12.850	12.925	12.975

Deze cijfers zijn van belang voor berekening van de algemene uitkering.

b. Loonkostenontwikkeling:

De berekening van de loonkosten is gedaan op basis van de volgende op dit moment bekend zijnde gegevens:

- Salarisverhoging vanaf 1 januari 2017 (0,4%)
- Pensioenpremie vanaf 1 januari 2017
- Overige werkgeverspremies 2017
- ABP pensioengevend inkomen waarin verwerkt is de methode om het jaarinkomen van 2017 op te hogen met een opslagpercentage van 0,7253%

De huidige cao loopt af op 1 mei 2017. In de concept arbeidsvoorwaarden nota staat:

“Als er ruimte is voor een nieuwe salarisafspraken in 2017, dan is die zeer bescheiden. De pensioenpremieontwikkeling voor 2018 is nog niet vastgesteld maar zeker is dat die ook zal drukken op de loonruimte voor 2018, maar waarschijnlijk in mindere mate dan in 2017. De pensioenpremiestijging zoals het ABP die nu voorziet, zou leiden tot een stijging van de pensioenpremielasten voor de werkgever met 1% van de loonsom.”

Daarom wordt voor 2018 gerekend zonder salarisverhoging en met een stijging van de pensioenpremielasten voor de werkgever van 1% van de loonsom.

c. Prijsontwikkeling budgetten:

Het Centraal Planbureau verwacht voor de periode 2018-2021 een gemiddelde inflatie stijging van 1,5% per jaar. Aan de lastenkant verhogen wij budgetten, evenals voorgaande jaren, niet standaard met een inflatiepercentage.

Gezien de financiële positie van de gemeente Gemert-Bakel vinden wij het acceptabel dat er een percentage voor inflatie van 1,5% wordt toegepast aan de batenkant. Voor toeristenbelasting (€ 1,25) zou een dergelijk percentage tot niet afgeronde getallen leiden. Daarom wordt de index gecumuleerd om de twee jaar toegepast. Met de volgende inflatiestijgingen wordt gerekend:

Inkomst	2018	2019	2020	2021
OZB	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Toeristenbelasting	0,0%	3,0%	0,0%	3,0%
Hondenbelasting	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Riool	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Leges	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Overige	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%

Uitgezonderd op de inflatiestijging is de reclamebelasting en afval. De gemeente int reclamebelasting maar deze wordt terug ter beschikking aan de ondernemers gesteld. Het doorberekenen van inflatiestijging heeft daarom geen effect op de gemeentelijk begroting. Voor afval is geen inflatiestijging nodig om de kosten van afval in 2018 op te vangen.

d. Afschrijven:

Voor de afschrijvingsmethodiek en de afschrijvingstermijnen worden de bepalingen gevolgd zoals vastgesteld in de hernieuwd vastgestelde gemeentelijke financiële verordening van juli 2017 (gelijktijdig met deze begrotingsnota aangeboden). In deze verordening is bepaald dat er gestart wordt met afschrijven in het jaar volgend op het gereedkomen van de investering. De provincie heeft ons erop gewezen dat in dat geval er sprake is van een incidentele bate, die opgenomen dient te worden in het overzicht van incidentele baten en lasten. Wij zullen hier rekening mee houden.

e. Rente nieuwe leningen

De tarieven voor nieuwe leningen zijn onverminderd laag. Op dit moment zijn de actuele tarieven:

Tarieven BNG (mei 2017)	%
1-maands lening	-/- 0,37%
10 jaar	0,78%
25 jaar	1,61%

Algemeen wordt verwacht dat deze tarieven richting 2018 licht zullen stijgen. Voorzichtigheidshalve zal daarom worden gerekend met een rentepercentage van 0,5% voor kort geld en bij nieuwe investeringen een rentepercentage van 2,5% voor lang geld.

f. Rente bouwgrondexploitatie en gesloten financieringen

De toe te rekenen rente aan de bouwgrondexploitatie wordt bepaald op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven rekenwijze in de "Notitie grondexploitaties 2016". Voor 2018 komt dit percentage uit op 3,6%.

Voor de tariefbepalingen afval en riool wordt ook gerekend met dit gewogen gemiddelde van onze leningenportefeuille zijnde 3,6%.

g. Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2017-2021 is een jaarlijks bedrag opgenomen van € 70.000 voor de post Onvoorziene uitgaven. Dit bedrag blijft ongewijzigd voor de begroting 2018-2021.

Gegeven het karakter van de post Onvoorziene uitgaven moet deze voor alle mogelijke zaken aangewend kunnen worden. Het BBV geeft geen nadere regels voor het omgaan met de post Onvoorziene uitgaven. Door de raad zijn in de financiële verordening geen

beperkingen aan de bestedingsrichting van de post Onvoorziene uitgaven opgenomen. De post Onvoorziene uitgaven wordt, uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, aangewend voor incidentele uitgaven.

De gemeenteraad besluit over uitgaven uit de post Onvoorziene uitgaven. Het college is wel gemandateerd over de post Onvoorziene uitgaven te mogen beschikken als de uitgave niet meer bedraagt dan € 5.000. Via de financiële rapportages wordt de raad periodiek geïnformeerd over het verloop van de post Onvoorziene uitgaven.

h. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Voor de berekening van de algemene uitkering wordt voor de begroting 2018 uitgegaan van de septembercirculaire 2017 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (constante prijzen).

Mogelijk worden in deze septembercirculaire de plannen van een nieuwe regering geëffectueerd afhankelijk van het verloop en tempo van de formatiebesprekingen. In tegenstelling tot voorgaande jaren is er op dit moment daarom meer onzekerheid over de hoogte van de algemene uitkering van het komende begrotingsjaar.

Het oormerken van specifieke extra middelen gaat niet standaard maar is een separate afweging. Het effect van de meicirculaire 2017 is opgenomen in deze begrotingsnota..

Technische aanpassing Gemeentefonds voor gezamenlijke uitvoering van gemeentelijke activiteiten (budgetneutraal)

De gemeenten werken op een aantal punten nauw samen om de uitvoering van publieksdiensten te stroomlijnen en de toegankelijkheid ervan te vergroten. Bijvoorbeeld in het kader van de Digitale Agenda 2020. De financiering van dergelijke gezamenlijke gemeentelijke activiteiten verliep tot en met 2017 door een uitname uit het Gemeentefonds (na goedkeuring ervan door de Algemene Ledenvergadering van de VNG), die BZK uitbetaalde aan de VNG.

Met ingang van 2018 wordt de financieringsroute aangepast. De middelen voor de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten worden vanaf dat moment niet meer onttrokken aan het Gemeentefonds maar naar rato bij alle gemeenten opgevraagd (gefactureerd) door de VNG, die de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten organiseert en uitvoert. Daartoe wordt het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in het leven geroepen. De bijdrage van de gemeenten aan het fonds is even groot als de uitname die het ministerie van BZK uit het Gemeentefonds zou hebben gedaan. De technische aanpassing pakt dus budgettair neutraal uit. Jaarlijks legt de VNG aan alle gemeenten verantwoording af over de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten in de Algemene Ledenvergadering.

i. Toerekening ambtelijke kosten aan bouwgrondexploitatie

Net zoals voorgaande jaren wordt de toerekening van ambtelijke kosten aan de bouwgrondexploitatie gemaximaliseerd op € 500.000 per jaar.

j. Drie decentralisaties in het Sociaal Domein

Net als in 2015, 2016 en 2017 worden de drie decentralisaties in het Sociaal Domein (jeugd, WMO, participatie) budgetneutraal in de begroting 2018-2021 opgenomen

3.3 Risico's

Weerstandsvermogen

In de jaarrekening 2016 is het weerstandsvermogen berekend op € 5.854.000. Normaliter is dat minimaal als bedrag aanwezig in de algemene reserve. Met een algemene reserve van positief € 688.000 (voor bestemming jaarrekeningresultaat 2016) is dat echter nog niet het geval.

Daarom wordt in deze begrotingsnota voorgesteld het overschot van de begroting te storten in de algemene reserve voor opbouw van het weerstandsvermogen.

Nieuwe risico's

De afgelopen maanden heeft zich een aantal nieuwe risico's voorgedaan. Dit zijn:

- Planschade risico's die niet op derden kunnen worden verhaald. Er zijn een tweetal voorbereidingsbesluiten genomen die kunnen leiden tot bestemmingsplanwijzigingen waaraan planschaderisico's zijn verbonden. Artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening regelt planschade. Indien er door een planologische ingreep zoals bijvoorbeeld het weg bestemmen van een gebruiksmogelijkheid planschade ontstaat, kan er een verzoek aan het college worden gedaan om de planschade te verhalen. Bij planologische besluiten dient hierbij dus altijd rekening te worden gehouden. Deze (specifieke) planschaderisico's kunnen niet op derden worden verhaald omdat de gemeente initiator is van de mogelijke bestemmingsplanwijzigingen.
- Risico's van schadeclaims naar aanleiding van besluiten die mogelijk niet in stand blijven.
- Uit exploitatie nemen van plan uitbreiding De Rips, overgangstermijn tot 2019 (risico tot € 1.160.000 en verwerkt in risicoparagraaf jaarrekening 2016);
- Waardering debiteuren Senzer (risico tot € 682.000 en verwerkt in risicoparagraaf jaarrekening 2016).

Daarnaast is het risico op een schadeclaim van MACE onveranderd ten opzichte van de risicoparagraaf in de jaarrekening 2016.

3.4 Reserves en voorzieningen

Hoogte storting in reserves en voorzieningen

De dotatie voor 2018 en verder wordt in principe op hetzelfde niveau gehouden zoals in de meerjarenraming 2017-2020 is opgenomen met uitzondering van een drietal beheerplannen die in 2017 worden geactualiseerd.

Beheerplannen

Dit jaar worden diverse beheerplannen geactualiseerd:

- Beheerplan gebouwen (2^e kwartaal 2017);
- Meerjarenonderhoudsplan sportparken (4^e kwartaal 2017);
- Beheerplan wegen (4^e kwartaal 2017).

De financiële effecten van het beheerplan gebouwen zijn meegenomen in deze begrotingsnota.

Naar verwachting komt de BTW-vrijstelling voor sport met ingang van 2018 te vervallen. Hierdoor wordt BTW op sport (21%) weer een kostenpost voor de begroting. Dit zal worden meegenomen in de nieuwe raming voor het meerjarenonderhoudsplan sportparken.

Inflatietoevoeging reserves en voorzieningen:

De toevoeging van inflatie aan de reserves is bij de begroting 2015 komen te vervallen. Er wordt verder standaard geen inflatiecorrectie toegevoegd aan de voorzieningen.

3.5 Tarieven 2018

OZB

In het collegeprogramma is vastgelegd dat we in deze collegeperiode streven naar een OZB-niveau dat op het eind van deze raadsperiode gelijk is aan het gemiddelde niveau van de provincie Noord-Brabant.

Voor 2018 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd. Tussenhaakjes de wijzigingen ten opzichte van de uitgangspunten in de begroting 2017-2020:

- Voor 2018 en verder een inflatiestijging van 1,5% toepassen; (was begroot 1%)
- Areaaluitbreiding van € 53.000; (geen wijziging)

Geraamde OZB opbrengst	2018	2019	2020	2021
Was	7.366	7.493	7.621	7.780
Wordt	7.402	7.568	7.736	7.908
Verschil	36V	75V	115V	128V

Bedragen maal € 1.000

In 2017 was de gemiddelde OZB last voor woningen in Brabant € 299. In Gemert-Bakel was de gemiddelde OZB last € 398 per woning.

Afvalstoffenheffing

Bij de vaststelling van de tarieven van de afvalstoffenheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking. Inflatiecorrectie is hiervoor niet noodzakelijk. Daarmee blijven de tarieven naar verwachting gelijk aan die van 2017.

Rioolheffing

Bij de vaststelling van de tarieven van de rioolheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking. Dit betekent een inflatiecorrectie van 1,5%.

Bij “§ 4.4. overige bijstellingen” is toegelicht dat er € 56.000 minder rente toegeschreven worden naar rioleringen op basis van nieuwe regelgeving BBV. Hierdoor kan het tarief dalen met 2,5%. Per saldo zal het tarief in 2018 daarom dalen met 1%.

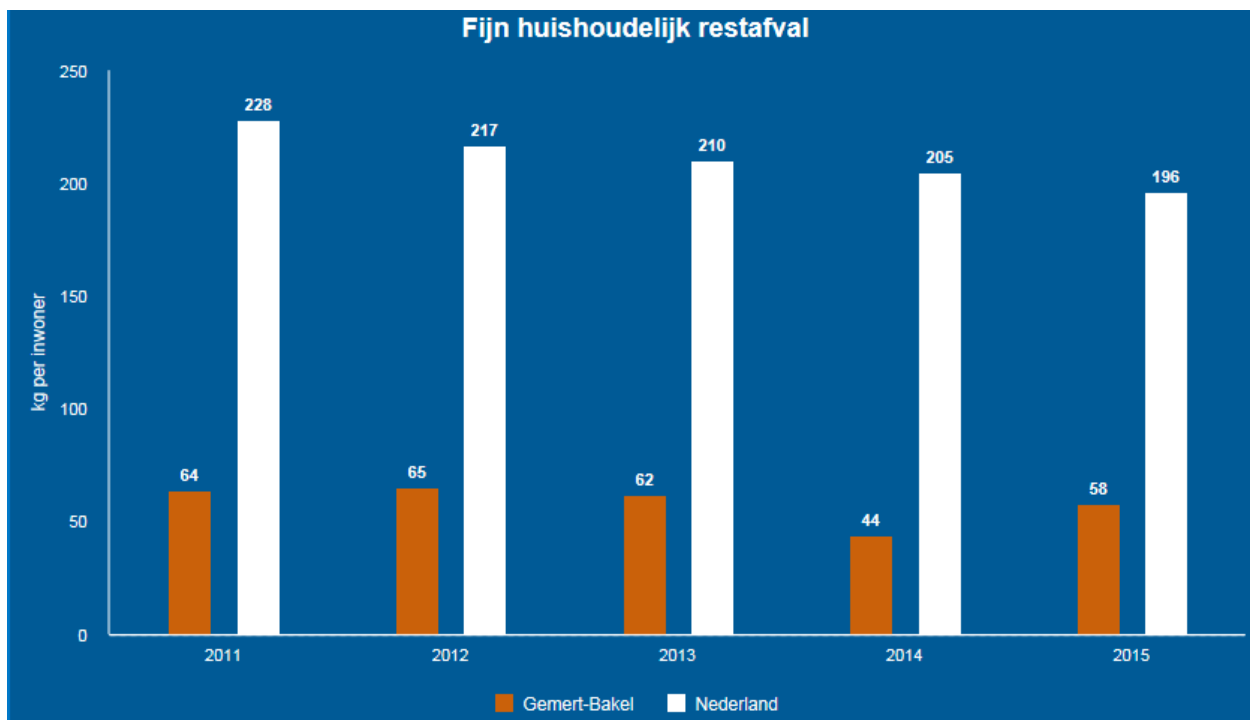
Leges

De legestarieven in 2017 waren voor 69% kostendekkend. Uitgangspunt blijven kostendekkende leges. Hiervoor wordt geen inhaalslag gemaakt in 2018 en verder. De tarieven stijgen enkel met 1,5% gelijk aan de inflatie.

Gemiddelde tarieven totale lokale lasten Noord-Brabant

De gemiddelde lasten in de Brabantse gemeenten zijn gedaald van € 756 in 2016 naar € 742 in 2017 (OZB, riool, afval) voor een meerpersoonshuishouden. In Gemert-Bakel bedragen voor een meerpersoonshuishouden in 2017 de lasten € 739. Op basis van deze begrotingsnota stijgt dat naar € 743 in 2018.

Bron voor het Brabants gemiddelde is het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Deze gegevens zijn gepubliceerd in maart 2017. De afvalstoffenheffing bestaat uit een vast recht en een vergoeding per lediging. COELO rekent voor alle gemeenten met hetzelfde gemiddelde aantal ledigingen. Gemert-Bakel kent echter een hoge mate van gescheiden inzamelen van afval en daardoor minder aanbiedingen van restafval. Volgens COELO betaalt in Gemert-Bakel een gemiddeld gezin € 241 per jaar aan afvalstoffenheffing. Onze eigen berekening komt uit op € 164 per jaar, wat ook strookt met de jaarlijkse werkelijke inkomsten.

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl

Verhuur gebouwen en sportaccommodaties

De tarieven voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden gebaseerd op de huidige tarieven vermeerderd met de verwachte inflatie van 1,5%. Bij onze overige gebouwen volgen we de contractueel afgesproken indexaties.

Bouwgrondexploitatie

Voor de grondprijzen krijgt de gemeenteraad een voorstel in november 2017 aangeboden, net zoals in voorgaande jaren gelijktijdig met de begroting.

Met de verwachte winsten in de bouwgrondexploitatie wordt niet gerekend in de begroting. Op het moment dat er winsten behaald worden zijn dat incidentele voordelen in de betreffende jaarrekening. Voor verwachte verliezen wordt direct een voorziening genomen.

3.6 Fiscale ontwikkelingen

BTW sport

Op dit moment is BTW op sport nog aftrekbaar. Daarvoor dient een stichting ("gelegenheid geven tot sportbeoefening") de aanleg en exploitatie te verzorgen. Dit is in Gemert-Bakel het geval. Hoogst waarschijnlijk zal de BTW vanaf 1-1-2018 niet meer aftrekbaar zijn als gevolg van Europese regelgeving. BTW wordt weer een kostenpost waardoor toekomstige aanleg of vervanging van sportvelden 21% duurder wordt. Dit zal zijn effect hebben op het beheerplan sport wat later dit jaar wordt aangeboden.

Nog onduidelijk is hoe omgegaan zal worden met de sportvoorzieningen die de afgelopen 10 jaar al gerealiseerd zijn. Hier zijn twee mogelijkheden. Of moet worden terugbetaald naar rato van jaren in gebruik. Dat betekent dat bijvoorbeeld voor een voorziening aangelegd in 2016 de BTW voor 8/10 alsnog dient te worden afgedragen. Een andere mogelijkheid is dat er volledige compensatie plaats vindt waardoor een afrekening over de jaren voor 2018 niet nodig is.

Vennootschapsbelasting

Gemeenten moeten vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting (VPB) betalen over de fiscale winst die zij met ondernemingsactiviteiten maken. Het doel van de wetswijziging is om oneerlijke concurrentie tussen privaatrechtelijke- en publiekrechtelijke ondernemingen weg te nemen. Hiermee komt het Rijk tegemoet aan bezwaren van de Europese Commissie.

Uit onze inventarisatie blijkt dat alleen bij de bouwgrondexploitatie financiële impact valt te verwachten. Bij de andere activiteiten gaan we op grond van de huidige inschatting er van uit dat hier geen VPB druk op van toepassing is. Bij deze onderdelen kan het echter wel voor een administratieve lastenverzwaring zorgen, indien hier geen afspraken gemaakt kunnen worden met de belastingdienst. Voor activiteiten met een kleine jaarlijkse winst of schommelende resultaten en voor vrijgestelde activiteiten is de gemeente namelijk verplicht om een fiscale administratie te voeren.

Aan de hand van de toegestane fiscale kosten is een jaarlijkse exploitatie berekend voor alle complexen. Deze exploitatieberekening leidt tot een fiscaal resultaat. Alle bouwgrondexploitaties vallen binnen één cluster grondexploitatie. Over de totale jaarwinst binnen dit cluster moet 25% VPB berekend worden. Rekening houdend met onderlinge verrekeningen en verliesverrekeningen wordt een gemiddelde VPB-last geschat van nihil tot € 40.000 per jaar op basis van de huidige gepubliceerde fiscale uitgangspunten. Deze kosten mogen toegerekend worden aan de betreffende complexen waarbij er sprake is van winstverdamping. In de begroting hoeft hierdoor geen rekening gehouden te worden met een VPB-last.

In de grondexploitatiecijfers zoals aangeboden voor de gemeenteraadsvergadering van 13 juli 2017 zijn deze cijfers nog niet verwerkt omdat het op dit moment inschattingen betreffen waarbij uitwerking van de regelgeving landelijk nog steeds ter discussie staat.

3.7 Vernieuwde regelgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Aanleiding

Bij de invoering van het BBV in 2004 lag de nadruk op het versterken van de positie van de gemeenteraad. Er zijn ruim 10 jaar na invoering van het BBV diverse ontwikkelingen geweest die vroegen om vernieuwing van het BBV. Zo waren de financiële stukken waarmee de raad dit proces kan sturen voor niet financieel specialisten te weinig toegankelijk en niet goed vergelijkbaar met andere gemeenten. In maart 2016 is de BBV daarom ingrijpend gewijzigd. Deze wijziging is als zodanig verwerkt in de begroting 2017-2020.

Rente

In 2016 is de commissie BBV nog met een aanvullende notitie rente gekomen. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2018 en zijn daarmee de afronding van de vernieuwing BBV. Deze richtlijnen hanteren wij in de begroting 2018.

Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

Deze notitie heeft één financieel effect namelijk bij rioleringen. Investerings in rioleringen worden afgeschreven op basis van annuïteit. Daarvoor zijn tot en met 2017 voor de diverse investeringen verschillende vaste percentages gehanteerd. Dit is gebruikelijk bij annuïteit omdat wijzigen van een rentepercentage zou leiden tot een ongewenste herberekening van de afschrijvingscomponent binnen de annuïteit. Deze verschillende vaste percentages zijn niet meer toegestaan. Deze aanpassing geeft een nadeel van € 56.000. Dit nadeel is meegenomen bij “§ 4.4. overige bijstellingen”.

4. Doorkijk 2018 - 2021

4.1 Inleiding

De basis voor de begrotingsnota 2018 is de meerjarenraming 2017-2020 zoals vastgesteld in de gemeenteraad van 29 november 2016. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Daarnaast zijn er een aantal ambities voor 2018 en verder. De effecten hiervan zijn in dit hoofdstuk verwerkt. In de laatste paragraaf is het saldo van de begrotingsnota 2018 opgenomen.

4.2 Besluitvorming gemeente na vaststelling meerjarenraming 2017-2020

De gemeenteraad heeft na vaststelling van de begroting 2017 een aantal besluiten genomen met invloed op de meerjarenraming 2018-2021.

Het financieel effect van de 2^e financiële rapportage 2017 is daarbij indicatief omdat de gemeenteraad hier op 13 juli 2017 nog een besluit over moet nemen.

Nr.	Omschrijving	2018	2019	2020	2021
1	Amendement talent ontwikkeling begroting 2017	200V	200V	200V	200V
	Storting in algemene reserve	200N	200N	200N	200N
2	1 ^e financiële rapportage 2017	110V	111V	43N	43N
3	2 ^e financiële rapportage 2017	11N	11N	10N	10N
4	Geluidwerende voorzieningen Zuid- en Oostom	8N	8N	7N	7N
5	Buurtspportcoach	34N	34N	0	0
6	Verbouwing De Eendracht	0	3V	3V	3V
	Totaal effect	57V	61V	57N	57N

4.3 Nog openstaande bezuinigingen

Van de bezuinigingen zoals afgesproken in de begroting 2013 zijn er nog twee onderhanden. Deze worden ongewijzigd doorgezet in de begroting 2018.

Bezuiniging	Huidig 2018-2021	Voorgesteld 2018-2021
Toeristenbelasting	255	174
Kunstlokaal	50*	50

* Deze bezuiniging gaat in per 2018. Het structurele bedrag van € 50.000 is daarbij ongewijzigd

Toeristenbelasting

De bezuiniging is niet gerealiseerd. De inkomsten worden in deze begrotingsnota structureel met € 81.000 afgeraamd. In § 4.4 is hierover een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Kunstlokaal

De eerste structurele bezuiniging van € 50.000 is doorgevoerd per 1-1-2014. Voor 2014 is daarmee de doelstelling gerealiseerd. De raad heeft in de begroting 2016 besloten om de tweede structurele bezuiniging van € 50.000 uit te stellen naar 1-1-2018. Door dit uitstel krijgt Kunstlokaal financieel de ruimte om de benodigde organisatieveranderingen door te voeren, zodat de bezuinigingsdoelstelling uiteindelijk behaald kan worden. Ieder kwartaal worden gesprekken gevoerd met Kunstlokaal. Deze gesprekken geven geen aanleiding om de taakstelling ter discussie te stellen.

4.3 Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden

In de begroting van Gemert-Bakel worden de bedragen 2018 opgenomen zoals vastgesteld door de gemeenschappelijke regelingen. De provincie staat niet toe voor te sorteren op mogelijke bezuinigingen binnen deze gemeenschappelijke regelingen. In onderstaande tabel zijn de verschillen ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting opgenomen. Daarnaast is opgenomen welke index de betreffende gemeenschappelijke regeling heeft gehanteerd. Dit is altijd een mengeling van salarisstijging en prijsstijging.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	Index
MRE	1N	1N	1N	1N	1,34%
ODZOB	22N	22N	22N	22N	1,29%
VRBZO	25N	25N	25N	25N	1,18%
GGD	2V	2V	2V	5N	1,22%
RIEC	1N	1N	1N	1N	4,05%
Totaal effect	47N	47N	47N	54N	

De stijging van het RIEC is 4,05%. Dit is een inhaalslag omdat vanaf 2009 de bijdrage nooit verhoogd is en de kosten (voornamelijk personeelslasten) wel zijn gestegen op basis van cao.

Indien de bijdragen meerjarig geïndexeerd zijn door de gemeenschappelijke regeling of samenwerkingsverband wordt het geïndexeerd bedrag in onze begroting opgenomen.

Uitvoeringskosten Peelsamenwerking

De kosten voor de Peelsamenwerking worden net zoals in 2017 opgevangen binnen het Sociaal Domein en hebben daarom geen effect op de begroting.

4.4 Overige bijstellingen

De volgende bijstellingen binnen bestaande budgetten worden verwacht.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Leges omgevingsvergunning	178V	178V	178V	178V
Beheerplan gebouwen	73V	8N	73V	45V
OZB (zie § 3.5)	36V	75V	115V	128V
Inflatie hondenbelasting	2V	5V	7V	9V
Inflatie toeristenbelasting	0V	9V	9V	19V
Vervallen stelpost SRE	13V	13V	13V	13V
Beheerplan wegen	0	150N	149N	148N
CAO personeel (zie § 3.2)	105N	105N	105N	105N
Toeristenbelasting	74N	81N	81N	81N
Afschrijvingstermijnen kunstgrasvelden	74N	72N	70N	77N
Minder rente naar riool	56N	56N	56N	56N
Onderhoudsbijdrage KunstLokaal	17N	17N	17N	17N
Regionale beleidsadviseur veiligheid	8N	8N	8N	8N
Totaal	32N	217N	91N	100N
Innovatiehuis (dekking bestaande posten)	72N	72N	72N	72N

Leges omgevingsvergunning (€ 178.000 structureel voordeel)

In de begroting 2017-2020 zijn de leges omgevingsvergunning met € 111.000 naar beneden bijgesteld omdat een daling van deze inkomsten werd verwacht. De inkomstenraming die nu in de begroting staat opgenomen bedraagt € 625.000. In 2016 is werkelijk € 1.046.000 gerealiseerd en over de eerste vijf maanden in 2017 € 360.000. Gezien deze realisatie en het economische herstel vinden wij het reëel de leges omgevingsvergunning te verhogen met € 178.000 naar € 803.000. De nieuwe raming komt dan op het gemiddelde van de jaren 2012 t/m 2016 waarbij voorzichtigheidshalve nog een correctie naar beneden is toegepast.

Beheerplan gebouwen (diverse bedragen)

Op 20 april 2017 heeft de gemeenteraad het "Beleidsplan gebouwen 2017" vastgesteld. Dit beleidsplan is vervolgens de basis geweest voor het uitwerken van een nieuw beheerplan welke u gelijktijdig wordt aangeboden met deze begrotingsnota. De resultaten daarvan zijn verwerkt in deze begrotingsnota.

OZB (voordeel diverse bedragen)

Zoals in § 3.4 toegelicht wordt er een inflatie op OZB van 1,5% toegepast in 2018 en verder. In de begroting 2017-2020 was rekening gehouden met een inflatie van 1%. Hierdoor zijn de geraamde opbrengsten hoger.

Inflatie hondenbelasting en toeristenbelasting (voordeel diverse bedragen)

De tarieven voor toeristenbelasting en hondenbelasting worden geïndexeerd met 1,5% in deze begrotingsnota. Voor toeristenbelasting (€ 1,25) zou een dergelijk percentage tot niet afgeronde getallen leiden. Daarom wordt de index gecumuleerd om de twee jaar toegepast.

Beheerplan wegen (€ 150.000 structureel nadeel)

In 2017 komt er een nieuw beheerplan wegen. Vooruitlopend op de definitieve meerjaren berekeningen is een bedrag meegenomen van € 150.000 aan kapitaallasten, wat staat voor een investering van ongeveer € 3.500.000. De aan te pakken wegen ten laste van deze investering komen uit de vervangingsplanning 2018 welke integraal met de vakdisciplines rio-ling en groen wordt opgesteld.

Ook zijn in de begrotingsnota kapitaallasten opgenomen voor de Presidentenbuurt en het fietspad Dr. de Quayweg, welke apart van de vervangingsplanning 2018 uitgevoerd worden.

In het nieuwe wegenbeheerplan wordt straks voor iedere weg de investeringslast (gebaseerd op werkelijke afschrijving) zichtbaar. Met de totalisering van het areaal ontstaat een meerjaren investeringsbegroting. Op basis van theoretische meerjaren berekeningen plaatsen we de kanttekening dat het nu opgenomen bedrag aan kapitaallasten in de toekomst niet toereikend zal zijn.

Naar aanleiding van de aanleg van de Noord-Om worden de effecten daarvan onderzocht op de omliggende wegen. Eén van de doelen met de aanleg van de Noord-Om is het verminderen van doorgaand verkeer in Gemert. Daarom wordt samen met bewoners een visie opgesteld voor de wegen Komweg, Vondellaan, Boekelseweg, Willem de Haasstraat, St. Annastraat, Lodderdijk, Doonheide, Handelsesteeg en Groene Steeg. De visie met kostenraming wordt aan het college en de gemeenteraad voorgelegd. Eventuele maatregelen zullen in de jaren 2019 en verder worden uitgevoerd, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de integrale uitvoeringsplanning.

CAO personeel (€ 105.000 structureel nadeel)

Zoals in § 3.2 toegelicht wordt er rekening gehouden met een stijging ten hoogte van 1% van de loonsom personeel in verband met verwachte verhoging pensioenpremies.

Toeristenbelasting (€ 81.000 structureel nadeel)

In de begroting is een jaarlijkse inkomst uit toeristenbelasting opgenomen van € 386.000. De hoogte van deze raming vindt zijn oorsprong in de begroting 2013. Destijds is een inschatting gemaakt dat er gedurende het jaar 1.500 arbeidsmigranten werkzaam zouden zijn in de gemeente Gemert-Bakel. Op het moment dat deze arbeidsmigranten worden aangeslagen voor toeristenbelasting geeft dit een extra inkomst van € 255.000 was de verwachting. Deze hogere inkomsten worden niet volledig gerealiseerd is nu duidelijk geworden. De inkomsten toeristenbelasting worden in 2018-2021 op jaarlijks € 305.000 ingeschat en dienen daarom in de begroting met € 81.000 structureel te worden afgeraamd.

Deze structurele bijstelling van € 81.000 wordt veroorzaakt door een fors aantal minder aanslagen arbeidsmigranten dan destijds verwacht. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen:

- Een deel van de arbeidsmigranten heeft zich ingeschreven in de Gemeentelijke Basis Administratie. Op de Kanthoeve bijvoorbeeld in een jaar tijd al 76 personen. Hiervoor kan dan geen aanslag toeristenbelasting worden opgelegd. Wel krijgt de gemeente bij inschrijving in de Gemeentelijke Basis Administratie een hogere uitkering uit gemeentefonds.
- Een deel van de destijds geschatte 1.500 arbeidsmigranten is wel werkzaam in Gemert-Bakel maar verblijft blijkbare in de omliggende gemeenten.

Een hogere opbrengst toeristenbelasting kan pas worden bereikt door toename van het aantal overnachtingen of door verhoging van het tarief.

Wij huren een extern bedrijf in voor controle tegen een fee van 8% van de opbrengsten. Nu we minder opbrengsten hebben dalen ook de kosten voor inhuur van dit bedrijf. Dat levert voor 2018 een eenmalig voordeel op in de kosten waardoor de bijstelling per saldo in 2018 geen € 81.000 bedraagt maar € 74.000.

2018 Is het laatste jaar dat het externe bedrijf de controles uitvoert. Zij hebben een grote inspanning gedaan om de opbrengsten te maximaliseren. Wij verwachten daarna een stabiel beeld te hebben van het aantal overnachtingen per accommodatie en kunnen op basis daarvan reële forfaits vaststellen. Dan is de administratieve last niet alleen voor de ondernemer beperkt, maar zullen ook de controlekosten aan gemeentezijde kunnen verminderen. Een win-win dus.

Voor de afwijkingen in 2017 en eerder verwijzen wij u naar de 2e financiële rapportage 2017.

Afschrijvingstermijnen kunstgrasvelden (structureel nadeel diverse bedragen)

Drie kunstgras voetbalvelden en één hockeyveld moeten vervangen worden. Speltechnisch zijn de velden afgekeurd. Dit betekent dat een veld niet meer voldoet aan de door de sportbonden gehanteerde normen. De bond adviseert dan aan de vereniging er geen wedstrijden meer op te plannen. Alle risico's zijn dan voor de eigenaar van het veld.

In het beheerplan sport is rekening gehouden met een afschrijving van 15 jaar. De vervanging van de voetbalvelden gebeurt versneld. Een afschrijvingstermijn van respectievelijk 10 en 12 jaar is realistisch.

Binnen de harmonisatie sport zijn behoefte- en capaciteitsberekeningen gemaakt. Conclusie is dat het bestaande kunstgras sportvelden in stand gehouden moeten blijven. Door de top-laag van de velden te vervangen kunnen ze weer voor een periode van 10 jaar gebruikt worden. In het nieuw op te stellen beheerplan sport zullen de vervangingen conform dit voorstel verwerkt worden. Omdat de velden eerder aan vervanging toe zijn worden de voorgenomen investeringen en daarmee kapitaallasten vervroegd. Daarnaast is de afschrijving per jaar hoger vanwege een kortere afschrijvingsduur. Tenslotte wordt de huidige restboekwaarde (conform BBV) meegenomen in het nieuwe investeringsbedrag wat ook kostenverhogend werkt.

Minder rente naar riool (€ 56.000 structureel nadeel)

Investerings in rioleringen worden afgeschreven op basis van annuïteit. Daarvoor zijn tot en met 2017 voor de diverse investeringen verschillende vaste percentages gehanteerd. Dit is gebruikelijk bij annuïteit omdat wijzigen van een rentepercentage zou leiden tot een ongewenste herberekening van de afschrijvingscomponent binnen de annuïteit. Deze verschillende vaste percentages zijn niet meer toegestaan met ingang van 2018. Er wordt vanaf 2018 in de tariefbepaling nu één vast percentage toegerekend aan de investeringen riool gelijk aan het gewogen gemiddelde van onze huidige leningenportefeuille (3,6%).

Onderhoudsbijdrage KunstLokaal (€ 16.500 structureel nadeel)

Met het KunstLokaal is al jarenlang discussie over het wel of niet betalen van een onderhoudsbijdrage aan de gemeente voor het pand wat KunstLokaal huurt van de gemeente. Deze bijdrage is nooit betaald door KunstLokaal. Gezien de exploitatie van het KunstLokaal kan deze het bedrag van € 16.500 (naast de bezuiniging van € 50.000 met ingang van 2018) niet dragen. Daarnaast is het in de lijn het beleidsplan gebouwen dat de kosten voor de gemeente zijn. Daarom wordt voorgesteld deze inkomst uit de gemeentelijke begroting te schrappen. Over voorgaande jaren staat een nog te ontvangen bedrag van € 66.000 open. Indien de onderhoudsbijdrage komt te vervallen dient dit bedrag te worden afgeboekt een geeft dat een incidenteel nadeel in 2017.

Vervallen stelpost SRE (€ 13.000 structureel)

Voor voormalige taken SRE staat structureel € 72.000 opgenomen. Deze kan komen te vervallen. Daarvan wordt € 59.000 ingezet als dekking innovatiehuis. Dan resteert nog een voordeel van € 13.000.

Regionale beleidsadviseur veiligheid (€ 8.000 structureel)

Om vanuit één coördinatiepunt regionaal samen te werken op het gebied van integrale handhaving en veiligheid (bijvoorbeeld met betrekking tot overlast gevende panden, hennepplantages en verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit) is het “Peelland Interventie Team” (PIT) opgericht. Binnen het PIT werken de zes gemeenten in de Peel, vertegenwoordigers van de politie Eenheid Oost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en Senzer samen.

Voor ondersteuning hiervan wordt een regionale beleidsadviseur geworven (0,5 FTE). Alle deelnemende gemeenten doen hier een bijdrage aan voor ieder een gelijk deel.

Innovatiehuis (€ 71.500 structureel)

Het Innovatiehuis wordt opgezet om de ambitie van de Peel met de focus op 2030 verder vorm te geven en mede mogelijk te maken. Het is de praktische vertaling van de strategische visie, de economische agenda, vormgegeven door het bedrijfsplan ‘Netwerken maken; maken in netwerken’ en de samenwerkingsovereenkomst ‘Innovatiehuis 2017-2023’.

Het kent vier doelstellingen, namelijk het vergroten van:

- Het vermogen resultaatgericht samen te werken;
- Het vermogen te reflecteren en te innoveren;
- De toegang tot kennis en geld van elders;
- De bekendheid van regiosuccessen.

De kosten zijn een bijdrage van € 30.000 en het leveren van 0,5 FTE. In de begroting staat nu structureel €12.500 opgenomen voor bijdrage Peelnetwerk en € 72.000 als stelpost voormalige SRE taken. Dit wordt als dekking ingezet.

Eenmalige afboekingen

Op basis van bovenstaande voorstellen vindt er een eenmalige afboekingen plaats. Deze afboeking komt ten laste van de algemene reserve in boekjaar 2017.

Omschrijving	Eenmalige afboeking
Vervallen onderhoudsbijdrage KunstLokaal	66N
Totaal	66N

4.5 Uitkomsten meicirculaire 2017

Op 1 juni 2017 is de meicirculaire 2017 verschenen. U bent hier nader over geïnformeerd in de vorm van een RIN. Deze RIN is vastgesteld in de B&W vergadering van 12 juni 2017 en daarna verzonden aan de gemeenteraad. Het vrij te besteden deel van de meicirculaire bedraagt:

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Meicirculaire 2017	935V	1.031V	961V	1.031V

4.6 Nieuw beleid

De volgende wensen zijn er voor nieuw beleid.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Zwemmen	180N	0	0	0
Extra BOA's	104N	104N	104N	104N
Riool- en wegrenovatie presidentenbuurt Gemert	0	62N	80N	98N
3 ^e Hockeyveld Gemert	47N	46N	45N	44N
De Eendracht	33N	33N	33N	33N
Voorbereiding invoering omgevingswet	30N	0	0	0
Duurzaamheid	30N	0	0	0
Subsidie natuurorganisaties	20N	20N	20N	20N
Fietspad Dr.Quayweg	0	18N	18N	18N
Subsidie verkiezing ondernemer van het jaar	5N	0	5N	0
Totaal	449N	283N	305N	317N

Zwemmen (€ 180.000 eenmalig)

Fitland heeft de gemeente laten weten dat men zich wil gaan concentreren op haar kernactiviteit: sportschool. Het complex van nu ongeveer 7.000 m² wordt teruggebracht naar ongeveer 2.000 m². Onder andere de tennishal, de squashbanen, de gymzaal en het beheerder-spand worden afgebroken. Op de vrijkomende gronden wil men woningbouw realiseren, die dan aansluit bij de naastgelegen recente bouwplannen. Het zwembad behoort daarmee niet (meer) tot de kernactiviteit. Sinds het stoppen van het schoolzwemmen door de gemeente is deze "tak" verliesgevend. Over de jaren 2014, 2015 en 2016 is er sprake geweest van een exploitatietekort van gemiddeld € 180.000 per jaar.

De gemeente heeft Fitland gevraagd een businesscase op te stellen waarbij het zwembad voor de komende 20 jaren beschikbaar blijft voor de inwoners van Gemert-Bakel in het algemeen en voor de zwemverenigingen in het bijzonder. Vanzelfsprekend moet dit voldoen aan alle wettelijke eisen en zal duurzaamheid waar enigszins mogelijk moeten worden toegepast. Daarvoor is nader overleg en nader onderzoek nodig. Qua exploitatie zijn er in deze situatie twee opties bespreekbaar:

- Op basis van een vaste bijdrage per jaar van de gemeente en rekening en risico bij Fitland;
- Op basis van een variabele bijdrage per jaar van de gemeente, rekening houdend met rekening en risico bij de exploitatie (op basis van open financiële stukken).

Een andere optie is, dat de gemeente via een pachtconstructie de investering en exploitatie voor eigen rekening en risico gaat doen. Het wordt dan wel volledig gescheiden van de overige Fitlandactiviteiten. Wij zijn van mening dat deze optie zeker niet gewenst is.

Wij zullen op korte termijn het gesprek met Fitland voortzetten én overleg plegen met de Gemertse Watervrienden om de haalbaarheid van hun plannen voor een "eigen" zwembad

nader te toetsen. Tevens zal worden afgetast of er andere partijen op de markt zijn die een zwembad willen realiseren en zo ja, onder welke condities.

Op basis van de dan aanwezige scenario's is het aan de gemeenteraad de keuze te maken óf Gemert-Bakel een zwembad moet hebben en zo ja, voor welk scenario dan wordt gekozen.

Gezien het forse exploitatietekort in de afgelopen jaren en het minimale gebruik van het zwembad door de gebruikers van de sportschool is Fitland van mening, dat openhouden van het zwembad voor hen alleen dan verantwoord is, als de gemeente bereid is een bijdrage te leveren in de exploitatie. We moeten letterlijk tijd "kopen" om de bovengenoemde scenario's uit te kunnen werken en de gemeenteraad een voorstel voor te leggen. Wij streven er naar dat uiterlijk tijdens de begrotingsraad op 9 november a.s. te doen. Een en ander zou dan gerealiseerd kunnen zijn per 1 januari 2019.

Fitland is bereid het zwembad langer open te houden als de gemeente bereid is met ingang van 1 juni 2017 tot en met 31 december 2017 90% bij te dragen in het begrote exploitatietekorten van € 180.000. Fitland draagt dan nog 10% bij. Voor de gemeente komt dit neer op € 94.500 voor het jaar 2017. Met ingang van 1 januari 2018 is men niet meer bereid bij te dragen in het exploitatietekort. Om die reden stellen wij voor in het begrotingsjaar 2018 eenmalig een bedrag van € 180.000 voor dit doel te ramen zodat er in elk geval een overbruggingsperiode is mochten we niet verdergaan met Fitland. Mocht het nieuwe zwembad dan nog niet gerealiseerd zijn dan is Fitland bereid, tegen vergoeding, het zwembad langer open te houden. De structureel benodigde bedragen zullen duidelijk worden bij het presenteren van de scenario's. De bijdrage over 2017 zullen wij verwerken in de 3e financiële bijstelling.

Extra BOA's (€ 104.000 structureel)

Al vele jaren wordt er met minimale middelen ingezet op handhaving in de openbare ruimte. Een klein aantal uren wordt hiervoor ingehuurd bij de Stichting Stadswacht Helmond voor domein I werkzaamheden (kleine ergernissen, algemeen toezicht binnengebied). Ook beschikken we over één milieuboa domein II die voornamelijk in het buitengebied werkzaam is. De tijd verandert en steeds vaker constateren we overtredingen in binnen- en buitengebied. Denk daarbij aan overlast hondenpoep, horeca, zwerfafval maar ook dumpingen drugsafval, wildcrossen en stroperij.

Om hierop te kunnen anticiperen, willen we ons handhavingsteam versterken.

Momenteel hebben we 1 domein II boa. Om deze alleen in te zetten in de avond en nacht is ARBO technisch onverantwoord. Zijn veiligheid komt daarmee in het geding.

Om tot een nog directere aansturing te komen gaan we de taken bij de SSH stopzetten en willen we zelf een boa-team gaan oprichten dat dan komt te bestaan uit 2 milieuboa's domein II en 2 boa's domein I.

Het te bereiken resultaat is een veilig en leefbaar Gemert-Bakel waarbij handhaving zijn plaats heeft gekregen.

Riool- en wegrenovatie presidentenbuurt Gemert (€ 116.000 structureel)

In de wijk de presidentenbuurt is de riolering van meerdere straten sterk verouderd. Deze riolering dateert van de jaren 50, 60 en 70 en is aan vervanging toe. Behalve de riolering is de toestand van de bovenliggende verhardingen slecht. In onder andere de Borretstraat, Diederikstraat, Burgemeester Rietmanstraat - in totaal 25 wegen - moet in de periode 2018-2022 deze vervangen worden. Hiervoor is binnen het budget riolering voor ongeveer 60% van de kosten dekking beschikbaar. Om een bovengrondse herinrichting mogelijk te maken zal ook het groen, wegen en openbare verlichting vervangen moeten worden. Hiervoor zijn echter onvoldoende middelen gereserveerd.

De totale investering bedraagt € 7.621.660 hiervan wordt € 5.058.789 betaald uit bestaande beheerplannen. Het restant van € 2.562.871 wordt geactiveerd en leidt tot kapitaallasten. Niet alle delen worden tegelijk uitgevoerd. Met deze fasering is rekening gehouden in de berekening van de jaarlijkse kapitaallast, die uiteindelijk structureel € 116.000 bedraagt.

Het te bereiken resultaat is een openbare ruimte in een heringerichte wijk die voor de periode van 40-60 jaar weer toekomstbestendig is

3e Hockeyveld (€ 47.000 structureel)

De commissie Economie en Sport heeft in haar vergadering van 23 februari 2017 verzocht om op basis van het ledenaantal (730, alle leden) bij HC Gemert op sportpark Molenbroek vóór het wedstrijdseizoen '17-'18 een extra (3e) hockeyveld te realiseren.

Hiervoor is een investeringsbedrag van € 700.000 opgenomen. De bijbehorende kapitaallasten in deze begrotingsnota zijn indicatief. De exacte hoogte van de kapitaallasten is namelijk afhankelijk van de uiteindelijk gekozen oplossing gezien de verschillende afschrijvingstermijnen per sportvoorziening.

De Eendracht (€ 33.000 structureel)

Sinds 2011 heeft de gemeente een bezuiniging ingezet waarbij de subsidie daalt van €228.205 (in 2010) bezuinigd naar een basissubsidie van €155.722 (in 2015 en verder). Afgelopen jaren is gebleken dat De Eendracht niet in staat is geweest om voor een bedrag van € 155.722 het cultuurhuis te exploiteren. Gedurende de periode 2014 t/m 2016 (3 jaar) is dit opgelost door uitstel van aflossing en niet in rekening brengen van rente over de gemeentelijke lening die uitstaat bij De Eendracht. In 2015 wist De Eendracht mede hierdoor een klein positief resultaat te behalen van € 11.870. Dit eindigt echter in 2017.

Met deze verhoging van € 33.000 kan De Eendracht een sluitende exploitatie draaien en zijn er middelen ter beschikking voor beheer en onderhoud door De Eendracht.

Vorbereiding invoering omgevingswet (€ 30.000 eenmalig)

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2019 in werking. Er komen diverse ontwikkelingen op ons af welke leiden tot een aanpassing van bestaande procedures en werkwijzen. In de periode naar de inwerkingtreding toe zullen we gebruik moeten maken van externe kennis, trainingen enzovoort.

Het te behalen resultaat is dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet onze organisatie is ingericht op de nieuwe werkwijze en onze medewerkers zijn opgeleid.

Duurzaamheid (€ 30.000 eenmalig)

Net zoals in de begroting 2017 wordt ook voor 2018 een bedrag van € 30.000 ter beschikking gesteld voor duurzaamheid. Dit geld is bedoeld voor het uitvoeren van projecten koplopers-tafel duurzaamheid en werkgroepen bewustwording, energie en mobiliteit.

Subsidie natuurorganisaties (€ 20.000 structureel)

In 2016 en 2017 is incidenteel € 20.000 beschikbaar gesteld voor de natuurorganisaties. Door het structureel beschikbaar stellen van financiële middelen blijven de organisaties in staat de huidige activiteiten voort te zetten en de natuur en het landschap te versterken.

Het resultaat is:

- In stand houden van de verschillende natuurorganisaties;
- Het creëren van een meerwaarde in de natuur en het landschap;
- Natuureducatie wordt hierdoor gestimuleerd en blijft laagdrempelig toegankelijk.

Fietspad Dr.Quayweg (€ 18.000 structureel)

De gemeenteraad heeft bij het besluit van de wegcategorisering besloten dat de weg 80km/h moet blijven en dat het fietspad opgewaardeerd moet worden. Voor het aanpassen van het fietspad zijn geen middelen beschikbaar. De kosten hiervan bedragen € 367.500 welke worden geactiveerd omdat het een opwaardering is. In deze raming is geen rekening gehouden met de aankoop van extra gronden of het verleggen van kabels en leidingen.

Het resultaat is een 3,5 meter breed, in twee richtingen te berijden, fietspad.

Subsidie verkiezing ondernemer van het jaar (€ 5.000 tweejaarlijks)

De Stichting Ondernemer van het Jaar Peel Noord heeft verzocht om een tweejaarlijkse bijdrage van € 5.000 voor de door hun georganiseerde verkiezing. De verkiezing bestaat uit twee delen: een startersprijs en de ondernemersprijs en ondernemers uit Gemert-Bakel en Laarbeek kunnen daar aan meedoen. De eerdere ervaringen uit 2009 en 2013 zijn positief. Wij denken dat deze tweejaarlijkse ondernemersverkiezing van het jaar bijdraagt aan een goed ondernemersklimaat voor onze regio en Gemert-Bakel in het bijzonder.

4.7 Investeringsoverzicht

In de vorige paragraaf is een overzicht gegeven van de wensen nieuw beleid en wat daarvan de financiële gevolgen zijn voor de begroting. Omdat investeringen bijvoorbeeld worden gekapitaliseerd kan dit een vertekend beeld geven van de achterliggende investeringen. Daarom worden de op basis van deze begrotingsnota geplande investeringen inzichtelijk op een rij gezet. In de uiteindelijke programmabegroting 2018 komt deze informatie in de investeringsparagraaf te staan.

Investering	Jaar	Bedrag investering
3 ^e Hockeyveld Gemert	2017	700
Fietspad Dr.Quayweg	2018	368
Beheerplan wegen	2018 e.v.	3.500
Riool- en wegrenovatie presidentenbuurt Gemert	2018-2021	7.622
Totale investering		12.190

4.8 Totaaloverzicht

	2018	2019	2020	2021
Saldo meerjarenraming 2017-2020	935V	763V	1.018V	1.143V
Bijstellingen				
• Raadsbesluiten	57V	61V	57N	57N
• Gemeenschappelijke regelingen	47N	47N	47N	54N
• Overige bijstellingen	32N	217N	91N	100N
• Algemene uitkering (meicirculaire 2017)	935V	1.031V	961V	1.031V
Totaal bijstellingen	913V	828V	766V	820V
Herzien begrotingssaldo na bijstellingen	1.848V	1.591V	1.784V	1.963V
Nieuw beleid				
• Zwemmen	180N	0	0	0
• Extra BOA's	104N	104N	104N	104N
• Riool- en wegrenovatie presidentenbuurt Gemert	0	62N	80N	98N
• 3 ^e Hockeyveld Gemert	47N	46N	45N	44N
• De Eendracht	33N	33N	33N	33N
• Voorbereiding invoering omgevingswet	30N	0	0	0
• Duurzaamheid	30N	0	0	0
• Subsidie natuurorganisaties	20N	20N	20N	20N
• Fietspad Dr.Quayweg	0	18N	18N	18N
• Subsidie verkiezing ondernemer van het jaar	5N	0	5N	0
Totaal nieuw beleid	449N	283N	305N	317N
Herzien begrotingssaldo inclusief nieuw beleid	1.399V	1.308V	1.479V	1.646V
Naar algemene reserve voor weerstandsvermogen	1.399N	1.308N	1.479N	1.646N
Saldo na storting in algemene reserve	0	0	0	0

In juli 2016 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen dat de storting in de algemene reserve ten behoeve van opbouw van het weerstandsvermogen minimaal € 500.000 per jaar dient te bedragen. Op basis van deze begrotingsnota wordt dat volledig gerealiseerd.